

MEĐUNARODNA ZNANSTVENA KONFERENCIJA

O migracijama i identitetu u suvremenom društvu

PRIREDIO
IVAN PERKOV

Međunarodna znanstveno-stručna konferencija "Migracije i identitet: kultura, ekonomija, država" održana je u Zagrebu od 6. do 8. prosinca u organizaciji Instituta za migracije i narodnosti, javne znanstvene ustanove specijalizirane za multidisciplinarno istraživanje svih vrsta migracija. Više od 230 sudionika izložilo je preko 150 zanimljivih radova, a posebnu pozornost privuklo je čak 12 plenarnih izlaganja uglednih profesora.

Cilj je konferencije bio progovoriti o temeljnim društvenim pitanjima hrvatskog društva, komparirajući slične probleme država u okruženju, o pitanjima odnosa države, identiteta i hrvatske dijaspor, kao i Hrvata kao nacionalnih manjina, konstitutivnog naroda ili autohtonih zajedni-

ca u drugim državama. Znanstveno-stručnim pristupom, u komparativnoj perspektivi znanstvenika i stručnjaka u regiji, namjera je bila potaknuti raspravu o odnosu nacionalnog, europskog i globalnog kroz prošlu, sadašnju i buduću perspektivu. Jedan od važnih ciljeva konferencije bio je promišljati o hrvatskom identitetu dvadeset sedam godina nakon osnutka hrvatske države. Isto tako, željelo se proširiti istraživačka pitanja stavljajući u fokus identitet i demografski potencijal i perspektivu, migracije i ekonomiju, nacionalni identitet u globalizirajućem okruženju, identitet u odnosu na migracijsku i izbjegličku krizu, nacionalni identitet spram europskog identiteta i dr. U dijalogu s brojnim nacionalnim i međunarodnim suorganizatorima pokazalo se kako je moguć dijalog struke i znanosti, privatnog i državnog sektora. Progovorilo se o problemima, ali i ponudila odre-

S otvaranja skupa o migracijama

đena rješenja.

Konferencija na kojoj je otvoren dijalog 230 prijavljenih izlagača iz preko 90 različitih znanstveno-stručnih institucija, iz preko deset zemalja, te sa 150 izlaganja svo-

jevrnska je podloga za organiziranje okruglih stolova 2019. godine o ključnim problemima migracija, demografije, ilegalnih migracija te tržišta rada. Najveća vrijednost konferencije je uključivanje stu-

dentskih panela, te mogućnost održavanja dva panela na španjolskom jeziku hrvatskih potomaka koji rade na znanstvenim i stručnim institucijama u različitim zemljama Južne Amerike.

Pokrovitelji i organizatori

Pokrovitelji konferencije su Ured predsjednika Hrvatskog sabora i Grad Zagreb. Suorganizatori su Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Hrvatska matica iseljenika, Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska gospodarska komora, Veleučilište Vern, Međunarodno Sveučilište Libertas, Visoka škola Nikola Šubić Zrinski. Međunarodni suorganizatori su Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti u BiH, Sveučilište u Mostaru, Institut za društveno politička istraživanja, Mostar, Ekonomski fakultet Univerziteta u Travniku, Univerzitet za poslovni inženjering i menadžment Banja Luka, Ekonomski fakultet Banja Luka, Departman za sociologiju Univerziteta u Nišu, Inštitut za narodnosta vprašanja, Ljubljana, Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije ZRC SAZU, Ljubljana, Prirodno-matematički fakultet, departman za geografiju, turizam i hotelijerstvo Univerziteta u Novom Sadu, Institut der regionen europas, Salzburg.

MARINA PERIĆ KASELJ, RAVNATELJICA INSTITUTA ZA MIGRACIJE I NARODNOSTI

Znanost mora ponuditi rješenja

Ovom konferencijom htjeli smo pokazati da znanstvena zajednica 'ne spava' i daje krajnje vrijeme da progovorimo o problemima, ali i ponudimo određena rješenja

Marina Perić Kaselj, ravnateljica je Instituta za migracije i narodnosti, ustanove od koje se u suvremenom kontekstu hrvatskoga društva može i mora očekivati da ponudi odgovore na važna društvena pitanja. S organizatoricom Perić Kaselj porazgovarali smo o odjecima konferencije, trenutnom društvenom trenutku i planovima Instituta za budućnost.

Vaš Institut u sadašnjim okolnostima dobiva na značenju. Ipak, bili smo svjedoci previranja i lutanja u njegovu radu. Može li Institut, s vama na čelu, ponuditi odgovore koje hrvatsko društvo od njega s pravom očekuje?

- Institut za migracije i narodnosti javni je znanstveni institut koji se bavi migracijama i identitetom, demografijom i iseljeništvom. Takve su teme oduvijek, a pogotovo danas, od gorućega interesa za hrvatsko društvo, njegov daljnji razvoj i prosperitet. IMIN danas i sutra vidim kao stratešku znanstvenu instituciju, ne samo u Hrvatskoj, nego i u regiji. Na pravom smo putu da to i ostvarimo, a to dokazuje i ova konferencija koja je okupila velik broj znanstvenika i stručnjaka i pokazala kako je moguće

dijalog privatnog i javnog sektora i kako je neminovno da se znanstvena zajednica uključi u društvena zbivanja i donošenje javnih politika. IMIN je u posljednje vrijeme potpisao 11 sporazuma o suradnji s različitim nacionalnim i međunarodnim institucijama, znanstvenici IMIN-a sudjeluju u različitim povjerenstvima, uključujemo potomke hrvatskih iseljenika u rad na zajedničkim projektima, omogućavamo mentorstvo potomcima iseljenika koji se istraživački bave temama hrvatske dijaspor, izvodimo izborne predmete na fakultetima vezane uz pitanje migracija i omogućavamo studentima praktični istraživački rad. IMIN je poželjan partner i civilnom sektoru što svjedoči i prijava 4 zajednička projekta s udrugama civilnog društva.

Na konferenciji je izlagao niz uglednih stručnjaka, pokazalo se još jednom da u hrvatskoj znanosti postoje odgovori na ključna društvena pitanja. Ipak, provedba ideja ne ide tako dobro. Kako to komentirate?

- Svi smo pomalo deprimirani, usuđujem se reći i frustrirani osjećajem nemogućnosti pro-

Marina Perić Kaselj, ravnateljica IMIN-a

mjene postojećeg stanja. Polazeći od vlastite pozicije čelnika znanstvene institucije, smatram se izuzetno odgovornom posložiti i ustrojiti instituciju da bude maksimalno učinkovita iznutra i prepoznata izvana. Nailazim na niz, na prvi pogled, nerješivih problema. Poprilično smo skloni kriviti druge, a da pritom ne vidimo vlastite propuste i manjak želje za dijalogom i prihvaćanjem različitosti. Akademsku zajednicu smatram najodgovornijom za ovo društvo i

mislim da ona mora naći načina da se izdigne i prihvati ono što javnost od nje očekuje. Ovom konferencijom smo htjeli pokazati da znanstvena zajednica „ne spava“ i da je krajnje vrijeme da progovorimo o problemima, ali i ponudimo određena rješenja. Ako je IMIN uspio privući kao suorganizatore toliki broj nacionalnih i međunarodnih znanstveno-stručnih institucija iz privatnog i javnog koje su nam dale povjerenje, onda je to veliki iskorak i pokazatelj da možemo i mo-

ramo zajedno. Provedba rješenja neće biti laka, ali polazim od toga kako se uspjeh gradi polako i strpljivo. I mali korak je bitan jer pokazuje kako idemo naprijed. Vjerujem kako ćemo ipak utjecati na provođenje i implementaciju određenih ideja.

Koja su izlaganja na vas ostavila poseban dojam? Jeste li zadovoljni odazivom akademske javnosti, ali i političkih aktera za koje je važno da ovakve poruke saslušaju i ideje pokušaju implementirati?

- Osobito sam zadovoljna odlukom da na konferenciju uključimo studentske panele i panele na kojima su sudjelovali potomci hrvatskih iseljenika iz Južne Amerike i omogućili im izlaganja na materinjem, španjolskom jeziku. Studenti su oni koji moraju „naglas“ raspravljati i čija mišljenja trebamo uvažiti. Studente i znanstvenike iz dijaspor koji imaju snažan emocionalni kapital prema domovini svojih predaka moramo privući, uvažiti. Evo navest ću samo primjer mladog znanstvenika hrvatskih korijena iz Perua koji je došao u Hrvatsku na tri dana samo da bi sudjelovao na konferenciji. Takvi primjeri i nas trebaju veseliti i moramo ih imati sve više. Odaziv akademske zajednice nadmašio je sva očekivanja, a odaziv politike bio je očekivano nizak. Unatoč tome, veseli me što su pokrovite-

li - Ured predsjednika Hrvatskoga sabora i Grad Zagreb, prepoznali važnost i značenje ove konferencije. Smatram izuzetno važnim da politički akteri saslušaju ove poruke i zaključke 23 panela konferencije. Stoga ćemo se pobrinuti i naći način da ih čuju i pokušaju implementirati.

Koje biste probleme ocijenili ključnima u hrvatskom društvu i kakva je perspektiva njihova rješavanja?

- Hrvatskoje društvo suočeno s nizom problema. Mlada smo država koja još uvijek traži put vlastitog razvoja i identiteta. S druge strane, članica smo Europske unije i obvezni smo uvažavati njezine zakone. Gradimo i rješavamo složene odnose s državama u regiji koje nisu članice EU-a, a tu je i pitanje Hrvata kao konstitutivnog naroda u BiH i Hrvata kao nacionalnih manjina u drugim državama. Pritom smo dio globalnih migracijskih tokova, a suočavamo se i s ilegalnim migracijama. Mladi i obrazovani ljudi u velikom broju napuštaju Hrvatsku. To su ozbiljna pitanja koja se ne mogu i ne smiju rješavati jednoobrazno, već sinergijom različitih subjekata civilnog, javnog i državnog sektora. O svemu moramo razmišljati strateški, a pokazatelj da se može je i organizacija ove konferencije. Vjerujem i da će okrugli stolovi koji će se na konferenciju nastaviti ponuditi puno kvalitetnih rješenja.